

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Velké Hamry, Školní 541, okres Jablonec nad
Nisou**

Školní 541, 468 45 Velké Hamry

Identifikátor školy: 600 078 507

Termín konání inspekce: 6. – 10. říjen 2003

Čj.:	h4 1230/03-5181
Signatura:	oh3cx104

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledku vzdělávání a výchovy v základní škole v předmětech občanská výchova, český jazyk, matematika, zeměpis, přírodověda, chemie, fyzika, praktické činnosti, informatika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Velké Hamry, Školní 541, okr. Jablonec nad Nisou byla zřízena usnesením Zastupitelstva města Velké Hamry od 1. ledna 2003 na dobu neurčitou. Organizace získala od tohoto data právní subjektivitu, z hlediska právní normy a způsobu hospodaření je příspěvkovou organizací. Ve zřizovací listině jí byl vymezen hlavní účel a předmět činnosti, majetková práva a povinnosti a rámec doplňkové činnosti. Do správy převzala nemovitý majetek města Velké Hamry k zajištění účelu, ke kterému byla zřízena. Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitelka jmenovaná do funkce radou města po předchozím souhlasu krajského úřadu Libereckého kraje. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 450 žáků, školní družinu s kapacitou 50 žáků a školní jídelnu s kapacitou 360 jídel. Povolená kapacita kontrolovaných součástí nebyla v době inspekce překročena.

Základní školu navštěvuje od začátku školního roku 2003/2004 369 žáků od 1. do 9. ročníku. V každém ročníku je po dvou třídách. Škola vzdělává kromě žáků z Velkých Hamrů i žáky z Držkova, Jílového, Plavů, Bohdalovic, Zlaté Olešnice a Velkých Hamrů II. Všichni se učí podle vzdělávacího programu Základní škola. Odpoledne mají žáci 1. stupně možnost navštěvovat školní družinu, ostatní pak zájmové kroužky organizované školou.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Sledovanou výuku matematiky na 1. stupni základní školy ve třídách A zajišťují čtyři učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna nemá pro výuku odbornou a pedagogickou způsobilost. Na 2. stupni základní školy splňují podmínky dané vyhláškou tři vyučující, ředitelka školy je pro výuku na druhém stupni pedagogicky způsobilá. Zeměpis vyučuje plně kvalifikovaný učitel s minimální praxí. Přírodověda v hospitovaných hodinách na 1. stupni je vyučována v obou případech bez odborné způsobilosti. Chemie a informatika byly odučeny s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Fyziku vyučují dva pedagogové, odbornou způsobilostí se mohl prokázat jeden. Český jazyk na 1. stupni ve třídách B byl odučen čtyřmi učitelkami s úplnou způsobilostí, v jedné třídě s pedagogickou způsobilostí, v další nekvalifikovaně. Na výuce českého jazyka na 2. stupni se podílejí tři pedagožky, dvě splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, jedna nemá pro výuku odbornou a pedagogickou způsobilost. Občanská výchova byla odučena vyučující s úplnou odbornou a

pedagogickou způsobilostí. Pro výkon výchovného poradenství splňuje učitelka všechny kvalifikační předpoklady dané zněním příslušné vyhlášky.

Struktura školy a systém podřízenosti a nadřízenosti i způsob zabezpečení provozu a plnění povinností jsou zachyceny jasně a přehledně. Kompetence pedagogických a nepedagogických pracovníků jsou jednoznačně stanoveny. Organizační struktura umožňuje účinné vedení školy. Organizační řád popisuje vyčerpávajícím způsobem i vnitřní informační systém. V praxi je realizován vyvěšením informací na panelu ve sborovně, podepisováním týdenních plánů jednotlivými vyučujícími a vychovatelkami ŠD, bezprostředním kontaktem s pracovníky školy, vyhlášením školním rozhlasem, při pedagogických radách a provozních poradách. Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, dvě metodická sdružení pro 1. stupeň a předmětové komise českého jazyka a matematiky. Činnost metodických orgánů je neformální, přesnou náplň práce nelze dokladovat, neboť průběh jednání není zaznamenáván. Členové se scházejí podle potřeby a řeší výběr učebnic, pomůcek, sdělují si informace, předávají materiály ze vzdělávacích akcí, zaměřují se na systematickou práci s talentovanými žáky a žáky vyžadujícími speciální péči a přístup. Problémy spjaté s realizací zvoleného vzdělávacího programu řeší operativně mezi sebou, případně s vedením školy. Tvorbu srovnávacích kontrolních prací pro paralelní třídy navzájem konzultují.

Snaha o kvalifikované personální zabezpečení vyučovaných předmětů se promítá do podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti jazykové (studium anglického jazyka v projektu JAME), rozvoje počítačové gramotnosti, účasti na akreditovaných akcích pedagogických center podle aprobačních předmětů, studia učitelů školy na pedagogické fakultě. Aplikace získaných poznatků, dovedností i vědomostí ve vyučovacím procesu nahrazuje u některých vyučujících zatím chybějící odbornou způsobilost. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je přidělen zkušený uvádějící učitel, jsou u nich prováděny častější hospitace s rozbohem a umožněny náslechy u vynikajících pedagogů.

Kontrolní činnost je plánovaná po měsících, splnění úkolu je stvrzeno podpisem pracovníka pověřeného kontrolou. Systém je funkční. Hospitační činnost kromě ředitelky zastává i její zástupkyně. Výstupem z hospitace je písemný záznam, s jehož obsahem jsou vyučující seznámeni. Ředitelkou vedený pohospitační pohovor i závěry dokumentovaly její schopnost metodického vedení učitelů.

Plánování v oblasti lidských zdrojů je závislé na konkrétních podmínkách v daném školním roce, komplikuje jej nezáměr absolventů pedagogických fakult nastupovat do praxe ve školách. Řešení hledá vedení školy ve vlastních řadách umožněním dalšího studia pro rozšíření odborné i pedagogické způsobilosti, důsledným plánováním v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Hodnocení pracovníků se provádí při pohospitačních pohovorech, jeho vliv na profesionální růst je individuální. Formy sebehodnocení pedagogů nejsou ve škole vžitě, a tak nejsou uplatňovány.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola má pět pavilonů, ve třech se nacházejí kmenové třídy, odborné učebny, zázemí pro pedagogy a ředitelna, v jednom jsou tělocvičny, bazén a učebny praktického vyučování. Pavilony jsou propojeny krytou pergolou. Další budova pro mimoškolní činnost a kuchyň

s jídelnou jsou od hlavního komplexu vzdáleny cca 100 metrů. V době inspekce probíhala rozsáhlá oprava vnějších omítek a opláštění školy. Součástí školního areálu jsou dvě sportovní hřiště a hřiště pro odpočinkové aktivity, které je využíváno k pobytu žáků na čerstvém vzduchu během velké přestávky.

Kmenové třídy, ve kterých vyučování probíhá, jsou pro počet žáků dostatečně prostorné, dobře osvětlené, vybavené starším nábytkem odpovídajícím pouze vzrůstu průměrně vysokého dítěte (jednotná velikost lavic). Prostředí tříd na prvním stupni se výrazně lišilo od prostředí na 2. stupni výzdobou žákovskými výtvarnými pracemi, instalací rozmanitých pomůcek se vztahem k probírané látce, celkovou úpravností a květinovou výzdobou.

Výuka předmětů (fyzika, chemie, informatika) je realizována v odborných učebnách. Stupňovitě uspořádaná odborná učebna fyziky a chemie však není z hlediska výuky dostatečně esteticky podnětná, uspořádání pracovních stolů do souvislých řad neumožňuje učitelům volný pohyb mezi žáky. Materiální zázemí pro oba předměty je ve škole s výjimkou vybavení pro tematický celek vlnění – akustika dostatečná. Stav názorných pomůcek umístěných v odborné učebně i v přilehlých kabinetech však nesvědčí o jejich častém používání ve výuce a přiměřené péči.

Prostorové podmínky odborné učebny výpočetní techniky jsou pro vyučovaný počet žáků stísněné - k 10 původním PC přibylo v rámci projektu INDOŠ v loňském školním roce dalších 10 žákovských stanic zapojených do samostatné sítě. Všechna PC jsou připojena k internetu. Současné rozmístění PC po obvodu místnosti i v prostoru je za stávajících podmínek nutností, avšak znesnadňuje učitelům průběžnou vizuální kontrolu všech žáků. Učebna je vybavena vhodným nábytkem, okna mají regulovatelné zastínění. Jejich využití pro ostatní předměty je však znesnadněno odlišnými licenčními podmínkami pro PC dodané v rámci projektu INDOŠ. Využívána je převážně pro výuku předmětu informatika a pracovní činnosti v šesté třídě, mimo vyučování jen po dohodě s vyučujícím.

MŠMT schválené učebnice mají žáci pro fyziku a chemii, chybí alespoň minimum pracovních textů pro předmět informatika.

Materiální zázemí pro výuku matematiky, zeměpisu, českého jazyka a občanské nauky má standardní úroveň. Množství, kvalita a rozsah učebních pomůcek umožňují splnit požadavky učebních osnov. Vybavení učebnicemi, pracovními sešity, matematickými sbírkami, tabulkami, normativními příručkami i doplňkovými materiály vyhovují potřebám výuky. Pro matematiku jsou na obou stupních školy vytvořeny jednotné řady učebnic, český jazyk používá učebnice z několika nakladatelství. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vybaveni náležitými pomůckami z navýšeného rozpočtu.

Ředitelka školy sleduje stav a využívání materiálních zdrojů v průběhu kontrolní a hospitační činnosti, opatření ke zlepšení stavu materiálně-technických podmínek přijímá s ohledem na efektivní realizaci vzdělávacího programu. Pravidelně plánuje údržbu budov a ostatního zařízení, podklady předává zřizovateli. Požadavky předsedů metodických orgánů a učitelů posuzuje a stanovuje společně se zástupkyní priority.

Veřejnost i ostatní školská zařízení (MŠ, základní školy) pravidelně využívají materiálně-technické zázemí školy (tělocvična, bazén, venkovní sportoviště).

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

V základní škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998, který je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol. Individuální vzdělávací plány pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány pro všech osm žáků, které škola vykázala k 30. září 2003 ve výkazu o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01. Doplňkem jsou písemně zpracované ekonomické požadavky na pomůcky a učebnice a „Zásady hodnocení a klasifikace žáku s SPU“, které projednala pedagogická rada dne 14. října 1994. Žákům se systematicky věnuje šest dyslektických a dvě logopedické asistentky.

Obsah tematických celků schválených osnov rozplánovali učitelé do časově-tematických plánů, kopie využívá ředitelka školy pro kontrolní činnost. Údaje v třídních knihách, zápisy v sešitech i zhlédnutá výuka potvrdily shodnost výuky s obsahem osnov. Porovnáním učebního plánu s rozvrhem hodin a reálnou výukou bylo zjištěno navýšení hodinové dotace předmětů matematika a český jazyk v 6. – 9. ročníku na úkor volitelných předmětů a výtvarné výchovy. Zpětnou kontrolou učebních plánů IX. tříd od školního roku 2000/2001 bylo zjištěno nedodržení minimálního počtu hodin pro jednotlivé předměty v 6. – 9. ročníku v předmětu výtvarná výchova a volitelný předmět (v obou o dvě hodiny). Učební dokumenty tak nejsou uplatňovány v plném rozsahu. Předložená povinná dokumentace zachycuje průkazně průběh vzdělávání, drobné nedostatky byly vysvětleny a na místě odstraněny. Výuka není v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Kontrolní činnost v oblasti naplňování učebních dokumentů, ačkoli je namátková, dostatečně podchycuje naplňování učebních osnov. Plnění je analyzováno i z výsledků ředitelských prověrek zadávaných na konci školního roku. Kontrola této oblasti je účinná.

Rozvrh hodin splňuje všechny zásady psychohygieny, počet hodin v jednom sledu u jednotlivých ročníků není překračován, stejně tak i počet hodin v jednom dni.

Chování žáků ve škole upravuje „Vnitřní řád školy“, který má formu interní normativní směrnice a svým obsahem odpovídá platné vyhlášce. Jeho 2. část s názvem „Práva a povinnosti žáků“ je vyvěšena v každé třídě, pro žáky je řád srozumitelný a přehledný. Součástí řádu je i oddíl „Povinnosti učitelů“.

Informační systém vůči rodičům a žákům školy má ve škole vžitou formu a potřebám jmenovaných subjektů plně vyhovuje. Škola informuje širší veřejnost o dění ve vitrině v centru města a na nástěnce ve vstupním vestibulu. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně má s problematikou dlouholeté zkušenosti a splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon výchovného poradenství. Činnost si stručně plánuje, prioritou je poradenství při volbě povolání. Věnuje se i řešení sociálněpatologických jevů, avšak tuto aktivitu písemně nezaznamenává. Eviduje integrované žáky, spolupracuje při sestavování individuálních vzdělávacích plánů pro žáky se specifickými poruchami učení. Konzultační hodiny pro žáky a rodiče nejsou pevně stanoveny v jejím týdenním rozvrhu, kontakty lze zajistit po předběžné domluvě. Spolupracuje s jabloneckou pedagogicko-psychologickou poradnou a úřadem práce. Prevenci sociálněpatologických jevů zajišťuje metodická primární prevence. Prevence spočívá v zapojování žáků do mimoškolních aktivit, podchycování a řešení pokusů o šikanování, přípravě osvěty a cílených akcí.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Schválený vzdělávací program školy a výchovně-vzdělávací cíle jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v matematice vychází z pěti hospitací u pěti učitelek na 1. stupni a z pěti hospitací u čtyř vyučujících na 2. stupni školy. Stanovené výukové cíle ve sledovaných hodinách odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd, byly voleny vhodně a přiměřeně. Rozsah probíraného učiva se především přizpůsoboval průměrnému žákovi. Probírané učivo logicky navazovalo na předcházející témata.

Zhlédnuté hodiny na 1. stupni byly mimo jedné vyučovány učitelkami splňujícími požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Na 2. stupni vyučuje matematiku v jedné třídě kvalifikovaná učitelka prvního stupně a v jedné třídě inženýr – absolvent vysoké školy technického směru, s potvrzením o dalším pedagogickém studiu. Ve zbývajících třídách je matematika vyučována s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Částečná nekvalifikovanost výuky neměla na její kvalitu negativní vliv.

Sledovaná výuka probíhala v kmenových třídách. Učebny 1. stupně jsou esteticky upravené, útulné, pěkně vyzdobené. Jejich celková úroveň je závislá na invenci třídních učitelek. Podnětně působí i řada výukových a motivačních materiálů. Prostředí tříd 2. stupně se jeví málo podnětné a účelně uspořádané. Žáci ve všech hodinách pracovali s učebnicemi, často i s pracovními sešity a namnoženými materiály. V nižších ročnících 1. stupně využívali žáci k vytváření a upevnění matematických představ počítadla, v sedmé třídě zlomkovou stavebnici.

Všechny zhlédnuté hodiny byly charakteristické pečlivou přípravou na jejich průběh, která ve svém důsledku umožnila zapojení většiny žáků po značnou část vyučování. Převážně byl uplatňován frontální způsob výuky s efektivním střídáním činností. Vyučující dle možností dbali na vyvozování vztahů a souvislostí, na využití vlastních znalostí a zkušeností žáků, mezipředmětových vztahů popř. regionálních prvků. Probíranou látku podávali přiměřeně věkovým schopnostem dětí, srozumitelně a až na ojedinělé drobné formulační nepřesnosti věcně správně. Ve všech zhlédnutých hodinách byl zřejmý individuální přístup k žákům. V závěru části hospitovaných hodin převážně na 2. stupni chyběl dostatek času na shrnutí a fixaci probíraného učiva. Členění hodin odpovídalo psychohygienickým zásadám, tempo výuky bylo přizpůsobováno aktuálním podmínkám v jednotlivých třídách. Zařazování relaxačních chviliek zejména na 1. stupni, změny rytmu nebo druhu činností přispívaly ke zvyšování efektivity vyučování.

Ve sledovaných hodinách byla uplatňována vstupní motivace, v průběhu hodin byli žáci motivováni pochvalou, zařazováním soutěží a her, zčásti zajímavých úloh rozvíjejících logické myšlení i aktualizací učiva. Projevovali zájem o probíhající výuku a aktivně se do ní zapojovali.

Většinu hodin charakterizovaly velmi pěkné vzájemné vztahy a vstřícný způsob komunikace se žáky, vše založené na dohodnutých pravidlech a vzájemné důvěře. Žáci se chovali slušně a ukázněně.

Převládalo pozitivní a adekvátní hodnocení žáků vyučujícími, kteří respektovali jejich individuální dispozice a oceňovali snahu a pokrok.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise

Zeměpis byl hospitován ve dvou hodinách. Aktuální učivo navazovalo na předchozí témata, výukové cíle byly nejasné, individuální dispozice žáků nezohledňovány.

Zeměpis ve škole vyučuje učitel s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, avšak s minimálními praxí. Probíranou látku podával věcně správně, méně dbal na spisovné

vyjadřování. Krátká pedagogická zkušenost se negativně projevila v metodickém zvládnutí výuky předmětu.

Vyučovalo se v kmenových třídách. Ve sledovaných hodinách bylo průběžně využíváno nástěnných map, žáci pracovali s učebnicemi a vždy ve dvojicích s atlasy.

Zhlédnuté hodiny vycházely z frontální práce se střídáním činností, jejichž zařazování nebylo vždy účelně a efektivně voleno. Pracovní zapojení a vytížení všech žáků bylo malé.

Vstupní i průběžná motivace byly uplatňovány v minimálním rozsahu, aktivita dětí a jejich zájem o výuku byly nízké.

Intenzita a rozsah verbálního projevu vyučujícího výrazně převažoval nad projevem žáků, což se negativně projevilo v interakci mezi učitelem a žáky a často nevhodným chováním žáků v průběhu hospitovaných hodin.

Během vyučování hodnotil vyučující žáky slovní pochvalou, případně výtkou. Klasifikaci nezdůvodňoval.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise jsou vyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědě

Předmět je v páté třídě, kde byla výuka sledována, vyučován učitelkami s odbornou pedagogickou způsobilostí pro druhý stupeň, avšak tato skutečnost neměla na kvalitu výuky žádný vliv. Hodiny byly předem detailně připravené, promyšlený byl nejen jejich obsah, ale i metody a formy výuky. Preciznost přípravy se projevila vysokou efektivitou vyučování hlavně ve třídě V.B. Příprava se odvíjela od mimořádně zdařilé vstupní i průběžné motivace, častého střídání činností se snahou o zapojení všech žáků, množství promyšleně využívaných názorných pomůcek a pozitivního slovního hodnocení. Žákům byly důsledně a přiměřeně jejich věku objasňovány příčinné souvislosti sledovaných jevů. Zhlédnuté hodiny byly charakteristické činnostním pojetím vyučování, které probíhalo za příznivých psychohygienických podmínek, v přiměřeném tempu a ve velmi dobré pracovní atmosféře. Zvláště v V.B se vyučující podařilo žáky zaujmout do té míry, že se pro ně učení stalo hrou, které se s nebývalým nadšením účastnili.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědě jsou vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii, fyzice, informatice, praktických činnostech

Vzdělávání ve výše uvedených předmětech bylo v průběhu čtyř dnů sledováno u všech tří vyučujících, kteří předměty vyučují. S výjimkou dvou hodin fyziky, které byly vyučovány učitelem bez odpovídající odborné způsobilosti, působili ve sledovaných hodinách kvalifikovaní vyučující.

Všem zhlédnutým hodinám předcházela bezprostřední příprava, která se převážně zaměřila na vymezení obsahu učiva. Jen ojediněle (fyzika VI.A) byla pozornost vyučujícího zaměřena i na promyšlení metod a prostředků, jak stanovených cílů efektivně dosáhnout. Obsah učiva, který se stal náplní jednotlivých hodin, korespondoval s osnovami jednotlivých předmětů, výukové cíle byly s výjimkou předmětu informatika, kde byly stanoveny převážně s ohledem na nejslabší žáky, přiměřeně náročné.

Hodiny fyziky a chemie byly charakteristické frontální výukou a s výjimkou fyziky v VI.A absencí názorných pomůcek. Hodiny měly většinou klasickou strukturu od úvodního opakování přes výklad nové látky po závěrečnou fázi, která zahrnovala procvičení probraného

učiva, jeho zápis do sešitu. Vyučující ojediněle uplatnili shrnutí a zhodnocení hodiny před jejím ukončením. Plusem zhlédnutých hodin bylo kladení otevřených otázek, vedení žáků k přesnému používání odborné terminologie, v některých hodinách řešení předem připravených příkladů, práce s učebnicí při procvičování odhadu rychlosti. Jejich slabinou byla až na výjimky absence názorných pomůcek a demonstračních pokusů, minimum odkazů na životní zkušenosti žáků, převažující slovní projev vyučujících a s tím související pasivita žáků.

Kladem výuky informačních technologií v rámci předmětu informatika a praktické činnosti jsou materiálně-technické podmínky, které umožňují každému žákovi, aby samostatně pracoval u svého PC, vynikající schopnost vyučujícího využít přirovnání a jednoduše vysvětlit složité pojmy tak, aby je všichni žáci pochopili, neméně i jeho praktické znalosti a dovednosti. Žáci jsou vedeni k samostatnosti, intuitivnímu zvládnutí problémů a nebojí se dojít k cíli různými cestami. Rezervy jsou v metodickém vedení hodin – vzdělávací cíle jsou jednotně stanoveny s ohledem na slabší žáky. Těm je v hodinách věnována individuální péče, vyučovací čas ostatních žáků však není efektivně využit k rozvoji jejich znalostí a dovedností. Vzhledem k tomu, že žáci navíc nemají k dispozici učebnice, nevedou si sešity byt' jen s minimálními poznámkami, ani nemají v učebně k dispozici odborné texty, jsou odkázáni na pomoc vyučujícího, což při plném počtu žáků ve třídě výuku značně zpomalovalo.

Všechny hodiny probíhaly za velmi příznivých psychohygienických podmínek a v atmosféře vyznačující se vzájemným respektem a přirozenou autoritou jednotlivých vyučujících. Ve fyzice a chemii byla klasifikace dostatečně četná, v předmětech zaměřených na výuku informačních technologií nebylo hodnocení žáků doloženo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech chemie, fyzika, informatika a praktické činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské výchově

Inspekce se zúčastnila dvou hodin výuky předmětu v sedmém a osmém ročníku. Vyučují splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnou vyhláškou. Vybavení kmenových učeben v zásadě odpovídalo potřebám výuky, působilo však stroze. Chyběly zde pomůcky se vztahem k danému předmětu. Úroveň plánování jednotlivých hodin se vyznačovala rozdílnou úrovní. V sedmém ročníku nerozvrhla vyučující odpovídajícím způsobem učivo do struktury vyučovací jednotky, probírané téma nenavazovalo na předcházející látku. Výrazný rozdíl byl zaznamenán i ve volbě metod. Pro první zhlédnutou hodinu byla zvolena běžná frontální výuka, která nepřinesla potřebnou efektivitu. Pro druhou skupinová práce, při níž se žáci aktivně zapojovali do řešených úkolů. Tempo výuky bylo na průměrné úrovni, učivo bylo předkládáno věcně správně, až na několik drobných nepřesností.

Průměrně motivováni byli žáci v hodině vedené klasickým způsobem, efektivní metoda v osmém ročníku se stala sama o sobě motivující. Pravidla komunikace byla respektována, příležitost prezentovat vlastní názor dostali žáci po ukončení skupinové práce.

Vyučující žáky průběžně hodnotila, používala běžné a odpovídající formy hodnocení, hodnocení však nezdůvodňovala.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu občanská výchova jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Inspekce sledovala výuku českého jazyka u osmi vyučujících - v pěti hodinách na prvním stupni ve třídách s označením B a v šesti hodinách na druhém stupni. Jedna z pěti vyučujících

prvního stupně není pro výuku odborně a pedagogicky způsobilá. Studuje však čtvrtým rokem pedagogickou fakultu. Dvě učitelky druhého stupně splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, jedna je pouze pedagogicky způsobilá pro výuku předmětu. Chybějící způsobilost neměla vliv na kvalitu sledované výuky.

Obsah vyučování byl v souladu s platnými osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Učivo si učitelky rozplánovaly do rámcových tematických plánů, z nichž vycházela bezprostřední příprava na jednotlivé hodiny. Stanovené cíle hodin splnily, tempo přizpůsobily věku i schopnostem žáků, respektovaly individuální odlišnosti žáků. Učivo navazovalo na již dříve probíranou látku. Výuka měla oporu v použití vhodných a nápaditých pomůcek pro podporu názoru a rozvoj představivosti. Vyučující efektivně využily mezipředmětové vztahy, zařadily výchovu k vlastenectví.

Výuka se konala v kmenových třídách. Příjemné prostředí tříd prvního stupně (na rozdíl od druhého stupně), výzdoba, optimální mikroklima, střídání a promyšlená organizace činností, zařazení relaxačních chvil, transformace zadávaných úkolů do hravých a soutěživých forem i emocionální vztah jedné z učitelek k probíranému tématu významně posílily psychohygienické podmínky vyučovacího procesu a motivovaly žáky k výrazným výkonům a spolupráci.

Úroveň zhlédnutých hodin souvisela se stylem práce jednotlivých vyučujících, výběrem metod a forem práce, jež následně ovlivnily efektivitu hodin. Nejefektivnější se jevila skupinová práce, samostatná tvorba žáků a mluvní cvičení na vtipná témata, činnostní vyučování, výměna rolí - žák učitelem. Některé zmíněné formy práce měly podíl na rozvoji klíčových kompetencí žáků: spolupráci, tvořivosti, samostatnosti a odpovědnosti vůči sobě i skupině.

Frontální způsob výuky s nudnými a stále se opakujícími činnostmi v některých hodinách na druhém stupni, soustředění se na nácvik techniky čtení, složitý a příliš teoretický výklad mluvnice a nerespektování přirozených potřeb žáků se projevil v jejich neschopnosti udržet pozornost během celé vyučovací hodiny.

Většina učitelek využila vstupní motivaci i různé varianty průběžné motivace, poskytla žákům zpětnou vazbu bezprostředně po splnění úkolu. Hodnocení i klasifikace splnily až na drobné výjimky všechny funkce - byly objektivní, zdůvodněné a motivační. Řidčeji bylo využito vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků, při němž žáci uplatnili výrazný smysl pro spravedlnost. Ve struktuře hodin chybělo většinou shrnutí probraného učiva samotnými žáky, někdy i hodnocení výkonu žáků.

Přístup učitelek k žákům byl laskavý a přátelský, žáci většinou respektovali dohodnutá pravidla komunikace.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk jsou hodnoceny na prvním stupni jako velmi dobré, na druhém stupni jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

K hodnocení výsledků vzdělávání používá škola vlastní evaluační nástroje. Využívání nástrojů je pravidelné a provádí se zadáváním srovnávacích prověrek v paralelních třídách vždy ve čtvrtletí a pololetí. Ředitelka školy využívá i každoročně obměňované ředitelské písemné práce, které jsou podrobně analyzovány a závěry i opatření řešeny s jednotlivými vyučujícími. Ředitelské testy jsou nástrojem pro kontrolu plnění osnov. Škola nepoužívá standardizované komerční testy. Používané evaluační nástroje nejsou písemně

zdokumentovány, a proto z písemných dokumentů nelze vyčíst analýzu výsledků a přijatá opatření s vazbou na obsah a cíle vzdělávání či na používané vyučovací metody.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy je dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s inspekcí proběhla tematická inspekce „Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2003/2004 a na webových stránkách ČŠI.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uváděné ve zřizovací listině v porovnání s údaji v „Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení“ (dále jen rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol) se neshodují v názvu organizace. Ve zřizovací listině je uváděn název Základní škola Velké Hamry, Školní 541, okr. Jablonec n. N. a v rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol je název Základní škola Velké Hamry, Školní 541, okres Jablonec nad Nisou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná městem Velké Hamry čj. 01/2002 ze dne 24. října 2002
2. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj 12 878/2003-21 ze dne 11. února 2003 vydané MŠMT
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 zpracovaný k 30. 9. 2003
4. Vzdělávací program Základní škola s platností od 1. září 1996 čj 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků s platností od 1. září 1998 čj. 25 018/98-22
5. Učební plán základní školy pro školní rok 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004
6. Třídní knihy tříd 1. a 2. stupně sledovaných předmětů školního roku 2003/2004
7. Třídní výkazy a vybrané katalogové listy všech tříd 1. a 2. stupně základní školy školního roku 2003/2004
8. Záznamy z pedagogických rad vedené od září 1999 do 18. června 2003
9. „Vnitřní řád školy“ s platností od 1. ledna 2003
10. Rozvrh hodin pro školní rok 2003/2004
11. Protokoly o komisionální zkoušce ze dne 26. srpna 2003, 27. srpna 2003
12. Individuální plány integrovaných žáků ve školním roce 2003/2004
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
14. Kniha úrazů
15. „Zásady hodnocení a klasifikace“ s platností od 1. ledna 2003
16. Roční plán školy 2003/2004, týdenní plány od začátku školního roku 2003/2004

17. Sešit stížností
18. Rozpis dozorů ve školním roce 2003/2004
19. Minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004
20. Plán výchovné poradkyně pro školní rok 2003/2004
21. Řešení záškoláctví
22. Organizační řád školy čj. 01-2003 s platností od 1. ledna 2003
23. Plán kontrol pro školní rok 2003/2004
24. Rámcové tematické plány učiva sledovaných předmětů ve školním roce 2003/2004
25. Rozhodnutí o odkladu školní docházky vydaná ve školním roce 2002/2003 (13x)
26. Vybrané sešity žáků
27. Vybrané žákovské knížky a notýsky žáků
28. Dotazník pro ředitele před inspekcí

ZÁVĚR

Výchovně-vzdělávací proces v Základní škole Velké Hamry, Školní 541, okres Jablonec nad Nisou probíhá podle platných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. Personální podmínky umožňují realizovat záměry zvoleného vzdělávacího programu. Pozitivem je dyslektická a logopedická péče prováděná učitelkami se speciálním pedagogickým vzděláním.

Personální zajištění výchovně-vzdělávací činnosti z hlediska vyhlášky o odborné a pedagogické způsobilosti je v základní škole v hospitovaných předmětech velmi dobré, v ostatních předmětech chybí odborně způsobilí učitelé pro výuku anglického jazyka a výchov. Pedagogický sbor je stabilizovaný.

Organizace činnosti a provozu školy je přehledná a plně funkční. Škola má propracovaný informační systém, činnost metodických orgánů sledovaných předmětů je neformální. Kontrolní systém je plánovaný a postihuje rovnoměrně všechny součásti školy.

Na budově školy jsou dokončovány stavební práce spojené s opravou fasády, škola prostorově vyhovuje přibývajcímu počtu žáků. Některé odborné učebny se však musely změnit na kmenové třídy. Škola disponuje zázemím pro rozmanité sportovní volnočasové i výukové aktivity. Prostředí tříd působí esteticky a motivačně zejména na prvním stupni, sociální zařízení jsou čistá, nově opravená. Materiálně-technické podmínky ve sledovaných předmětech umožňují plnění učebních osnov.

Hospitované hodiny se lišily stavbou i použitými formami a metodami práce. Výuka na prvním stupni měla větší efektivitu, inspekce zaznamenala časté střídání činností, výraznější respektování individuálních potřeb žáků, různé způsoby motivace, dodržování didaktických zásad, vhodné využití pomůcek. Komunikace mezi učiteli a žáky byla většinou bezproblémová, na bázi dohodnutých pravidel. Hodnocení žáků bylo objektivní a zdůvodněné, kromě hodnocení směřujícího od učitele k žákům se v menší míře uplatnily i jiné formy včetně sebehodnocení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Helena Čeřovská	v. r.
Členové týmu	Ing. Kateřina Nováková	v. r.
	Mgr. Jan Vrabec	v. r.
	Iva Chybová	

V Liberci dne 13. listopadu 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. listopadu 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Marie Tomková	v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, Masarykova 18, 460 01 Liberec	2. 12. 2003	h4 1272/03-5181
Město Velké Hamry čp. 362, 468 45 Velké Hamry	2. 12. 2003	h4 1273/03-5181
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.